

ADVIES: 23-05-2022

Ongevraagd Advies van de BAS: Thema Eenzaamheid

De Bewoners Adviesraad Sociaal (BAS) heeft gemeend de Gemeente ongevraagd advies te geven over de aanpak van de problemen die samenhangen met **EENZAAMHEID** onder de bewoners van de Enschede.

De kern van het ongevraagde advies betreft **PREVENTIE**. Het huidige beleid kenmerkt zich door een projectmatige aanpak op incidentele basis. De BAS adviseert vooral in te zetten op structurele aanpak. Met als basis een op maat gemaakte aanpak voor de verschillende doelgroepen (zoals b.v. ouderen, jongeren, studenten en statushouders).

Om het beleid succesvol te laten zijn is het inrichten en onderhouden van verschillende ontmoetingsruimtes in de wijken van groot belang. Waar jongeren met elkaar activiteiten kunnen ontplooien, ouderen contacten kunnen onderhouden en nieuwkomers van elkaar kunnen leren. Veel van deze ontmoetingsruimtes zijn in het recente verleden wegbezuinigd. Deze bezuinigingen moeten volgens de BAS teruggedraaid worden om zo wijken leefbaar te houden en de samenhang tussen de verschillende groepen bewoners te verstevigen. Het hebben van ontmoetingsplekken ziet de BAS als een basisvoorziening.

Om (de effecten van) eenzaamheid te bestrijden zijn er nu al verschillende initiatieven die door allerlei organisaties opgepakt zijn. Volgens de BAS ontbreekt het aan regie en is er sprake van zowel overlap als ook witte vlekken als het gaat om de aanpak van eenzaamheid. De Gemeente wordt geadviseerd regie te voeren op al deze activiteiten. Dit kan onder meer door beter te kijken naar de subsidieaanvragen. Ook kan de Gemeente periodiek met de verschillende organisaties en instanties gezamenlijk in gesprek gaan met als bedoeling om een sterkere sturing van de verschillende activiteiten te realiseren.

De BAS heeft de volgende onderbouwing voor haar ongevraagde advies:

- De Gemeente Enschede wil de inwoner centraal stellen. Uitgangspunt is dat iedereen mee moet kunnen doen in de lokale samenleving.
- Er is op stedelijk en regionaal niveau van alles aan de gang als het gaat om de bestrijding van eenzaamheid.

ADVIES: 23-05-2022

- Ongeveer 30 organisaties houden zich naast de inspanning van de gemeente bezig met het onderwerp.
- Veel organisaties geven invulling d.m.v. individuele activiteiten (bv wandelen, bingo etc.). Maar door de individualistische maatschappij is het moeilijk om contact te vinden met de eenzame bewoners.
- Er is nu een bestuurlijk momentum (www.Samen1twente.nl).
- Er gebeurt nu weinig aan preventie, op scholen is er nauwelijks aandacht voor de problematiek.
- Voor een succesvolle aanpak van eenzaamheid is het van belang om multidisciplinair samen te werken (ontschotting tussen allerlei organisaties en instanties realiseren).
- De politiek wil het beschikbare geld vooral toebedelen aan projecten en minder aan bewustwording.
- Er ligt een uitdaging voor de Gemeente om opgavegericht te gaan werken.

Wat zou de Gemeente kunnen doen?

- Koester alle initiatieven die er nu lopen, stimuleer alle betrokken organisaties om blijvend te werken aan ontwikkeling van nieuwe initiatieven, plannen, activiteiten etc. gericht op de bestrijding van eenzaamheid. De huidige basis die er is dus niet frustreren of belemmeren.
- Er komt een nieuw college van B&W. Pleit ervoor om in het nieuwe programma 1 wethouder structureel verantwoordelijk (inclusief budget) te maken voor de bestrijding van Eenzaamheid zodat de Gemeente werk maakt van de ontschotting.
- Ga bij de aanpak van eenzaamheid aan de slag met opgavegericht werken. Begin bij een duidelijk doel, en daaruit voortvloeiend een helder gedefinieerde opdracht: Een duidelijk en aansprekend doel geeft het team richting en energie, zorgt voor doorzettingsvermogen en incasseringsvermogen en bevordert de wil om onderlinge problemen op te lossen.
- Formuleer voor de komende zittingsperiode van B&W in de tijd opeenvolgende doelen.

ADVIES: 23-05-2022

Hoe zou dat in tijd er uit kunnen zien?

Stap 1: Bewustwording en signalering

- Bewustwording is in het **huidige plan van aanpak** nog onvoldoende uitgewerkt, maak dat concreter.
- Sluit aan bij landelijke campagnes, maar ontwikkel vooral op de inwoners van Enschede gerichte campagnes. (Zie 5.11 van het plan)
- Budgeteer voldoende middelen om een succesvolle campagne op te zetten
- Bepaal of je succesvol bent met het ontwikkelen van bewustwording door te meten en het bepalen van kritische succesfactoren
- Maak gebruik van het aanbod uit het Actieprogramma Eén tegen eenzaamheid van het Min VWS. Zie de volgende tekst uit dit plan, ook te vinden via www.eentegeneenzaamheid.nl

ADVIES: 23-05-2022

Een (lokaal)meldpunt, digitale signaleringsnetwerken

Gelukkig zijn er veel maatschappelijke organisaties, bedrijven, vrijwilligers, kappers, buschauffeurs, huisartsen, wijkverpleegkundigen bereid signalen van eenzaamheid te melden. Maar waar kunnen al deze partijen terecht met de signalen? We bieden gemeenten ondersteuning om een 'meldpunt eenzaamheid' in te richten waar mensen terecht kunnen met vermoedens van eenzaamheid. Ook bieden we hulp om reeds bestaande meldpunten te verbeteren. Daarnaast benutten we de mogelijkheden van digitale signaleringsnetwerken. Zo kan een bankaccount dat nooit gebruikt wordt, een signaal zijn voor eenzaamheid. Ook het niet openen van de post, het niet betalen van rekeningen, of het niet gebruiken van water of elektriciteit zijn signalen die bij bedrijven en instellingen binnenkomen en kunnen wijzen op vereenzaming. We willen realiseren dat we deze signalen serieus nemen en melden.

Stap 2: Opsporen, preventie en innovatie

- 5.10 van het huidige plan van aanpak gaat over technologie en innovatie.
- Hierbij gaat het om vermindering en bestrijding van eenzaamheid.
- Technologie kan ook ingezet worden bij het opsporen van eenzaamheid door gebruik te maken van data analysemethoden (alles wel binnen de grenzen van de AVG natuurlijk).
- Besteed meer aandacht aan het opsporen, zet die methoden ook in voor preventie.
- Eentegeneenzaamheid.nl geeft een aantal goede voorbeelden die ingezet zouden kunnen worden.
- Treed ook in contact met scholen, geef voorlichting op scholen over eenzaamheid en daag leerlingen uit eenzaamheid bespreekbaar te maken in de familie. Wijs leerlingen op de mogelijkheid om eenzaamheid te melden (zie bewustwording en signalering).

ADVIES: 23-05-2022

Stap 3: Op maat gemaakte programma's

- Zie hoofdstuk 7 van het plan van aanpak.
- Betrek nadrukkelijk de verschillende culturele achtergronden bij het ontwikkelen van werkwijzen/methodieken.
- Ontwikkel een systeem waarbij objectief gemeten kan worden wat wel en niet werkt.
- Betrek nadrukkelijk de landelijke ontwikkelingen.
- Borg een lerende organisatie/samenwerkingsverband.
- Evalueer met regelmaat of er op gave gericht wordt gewerkt.
- Betrek (het netwerk van) de BAS bij de evaluaties.

Stap 4: Woonvormen en infrastructuur

- Zorg als Gemeente dat er geen infrastructurele belemmeringen meer bestaan die ouderen verhinderen midden in de samenleving te functioneren.
- Ontwikkel samen met woningbouwverenigingen en ontwikkelaars concrete plannen om woonvormen te creëren die eenzaamheid voorkomen.
- Spreek als Gemeente over concrete doelstelling qua aantallen woningen en over realisatie.
- Koppel dit dossier aan het grotere dossier van huisvesting.

Afsluiting

De BAS hecht grote waarde aan het bestrijden van (de gevolgen van) eenzaamheid. In een steeds verder individualiserende samenleving dreigen te veel mensen buiten de boot te vallen. Er is een maatschappelijke trend waarbij hulpverlening door professionele instanties meer en meer afgewezen wordt. Initiatieven vanuit de samenleving, door mensen met praktijkervaring (de ervaringsdeskundigen), nemen steeds meer de hulpverlening over, aan diegenen die het nodig hebben. Maar

ADVIES: 23-05-2022

mensen die door eenzaamheid in een maatschappelijke isolatie terecht zijn gekomen zijn ook voor deze ervaringsdeskundigen niet bereikbaar en dreigen zo van alle vormen van hulpverlening verstoken te blijven. Juist daarom is het van belang om met alle kracht het probleem van eenzaamheid te bestrijden.

Enschede, 23 mei 2022

Namens de ~~Bewoners~~ Advies Raad Sociaal Domein (BAS)

Marcel Garritsen
Voorzitter